

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutam ad catholicorum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általalok katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.) XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófhoz, 1895. márc. 6-án.

Előfizetési árak: Egész évre 5 frt., félévre 2 frt. 50 kr., negyedévre 1 frt. 25 kr. — Egyes szám ára 5 kr.

Előfizethető a kiadóhivatalban és minden megyei postahivatalnál.

Felelős szerkesztő:

Németh Ödön.

Megjelenik hetenkint 2-szer: szerdán este és szombaton este.

Szerkesztőség: Kigyó-utca 9. sz. Kiadóhivatal: Szt.-István-tér 1. sz.

Hirdetések helyenként 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr.

Néppárt.

(L.) Ez az a párt, melyet még születés előtt szerettek volna megfojtani, s mikor megszületett, a rágalom, guny, csufolódás minden fegyverével rátámadtak, hogy hitét veszítse.

Gondolták a liberalizmus három tizedes uralma után, kicsoda annyira együgyű, hogy a szegény, vagyontalan nép védelmére keljen minden sáp, jutalom nélkül.

Aztán annyi idő után ki hiszi el, hogy az alvó katolicizmus csakugyan felébredt, hogy van még benne valami az ősi erőből, melylyel a külellenséget leverte, s a belvillongásokat megszüntette.

Belefújtak hát a liberalizmus nagytrombitájába, az újságok papíron, a liberalizmus „önzetlen“ lovagjai társadalmi téren piszkolták, csufolták a néppártot. A lárna betöltötte az ország vidékeit, s míg a zsurnalisztok kéjjel szemlélték a kiszámított manőver hatásait addig hitfeleink közül is sokat elcsábítottak a gyengébbek közül.

A lárna alább hagyott, a legujabb időben csak itt-ott hangzik még egy-egy harci kiáltás a néppárt ellen — hangja azonban erőtlen, gyöngé, mint a vesztett csatáknál szokás. Ezt tette a néppárt szívós kitartása a parlamentben, s hatalmas szereplése a különféle tárczáknál vitáinál.

A néppárt elvei, mindenre kiterjedő gondoskodása soha még ennyire előtérbe

nem lépett, mint most. Hozzászólnak képviselőink mindenhez, alaposan, gondosan, beható tanulmányok alapján. Nem a párt-szenvedély uralja őket, hanem a vallásáért és hazája boldogságáért aggódó törvényhozó komolysága és higgadtsága.

Nagy munka ez, de nemes, s messzire kiható törekvés.

Kezdi a nép érdekeit. Ki vehetné ezt túltük rosszénven? Ott van a legtöbb baj ott legérzékenyebb a fájdalom.

A ki szí szívből beszél, lélekhez szól, kitetszik az a hang rezgéséből. A nép megértette ezt a tiszta hangot mindenféle az országban romlatlan szívvel, s ugyanaz a szó utat talál a parlament önzetlenebb elemeihez a jelenben. Lelkesedésük, szorgalmuk a néppárti képviselőknek azonban nem egyoldalú. A mezőgazdák érdekeiről átmennék az iparoséra s azaz iparos, ki a választásoknál rossz élczekek, tréfákat faragott a néppárttól, most kénytelen bevallani, hogy oly kimerítően, oly önzetlenül az ő érdekeivel nem foglalkoztak még az országgyűlésen, mint ebben a ciklusban.

A kultuszárca minden ága bőven tárult élénk, élénkebb, nagyobb világitásban mint valaha. Eddig csak éreztük, hogy bajban vagyunk, most láttuk csoportosítva, összegezve, hol és mi fáj nekünk! A miniszterek válasza a néppárti képviselők beszédeire, a legnagyobb bizonyíték arra, hogy nem festett képekből beszéltek képviselőink, hanem a valóság, a szomorú

valóság adta ajkaikra a vádak egész tömegét. A kereskedelem, közegészségügy, iskolák közti különbség, tanrendszer oly éles megvilágításban nem állott még előttünk, mint most. Mert eddig nem volt szokásban a parlament termében kath. módra beszélni. Nem terem ez babérokat — nem ez a népszerűsége vergődés módja — gondolták magukban a képviselők — s a kiben mozgott is valami a jobb ügyért — feláldozta magát a parlamenti divatnak.

Lesz-e eredménye a sok szép szóznak? Már is van. Az elnök nem rázza annyira idegesen a csengettyűt, a képviselők higgadtan viselkednek a néppárti beszédekkel szemben. Miniszterek válaszolnak azokra, ígérnek — s talán tesznek is valamit. Ha pedig valaki jónak látja szőparipájával neki rugtatni a kath. ügynek, emberére talál azonnal.

Egyik napilap a néppárti képviselők egyikéről-másikáról így szokott referálni „nem sok vizet zavart“; igaza van, a néppárti képviselő nem azért ment az ország-házba, hogy zavart csináljon, hanem hogy tisztázza az eszméket gondol, szorgalommal és segítsen minél előbb a bajokon.

A néppárt slypontja most még nem annyira a parlament falai között, hanem kint a nép rétegeiben van. A parlamentből beszél az országhoz. S a kinek fülei vannak, az meghallja.

Ezeren s ezeren olvassák a néppárti

Hogyan fürdött meg Dániel bátyánk?

Vig elbeszélés, tele szomorúsággal.

— A „Fejérmegyei Napló“ eredeti tárczája. —

Írta: Szendrői Béla.

Döngelghi Dániel urambátyám véрпиros arca hitelenen bizonyítja, hogy nem olyan sörrel föleresztett, vizenyős, németfajta, hanem tiszta, hamisítatlan magyar vér csörgedezik az ereiben. De nem is tűrné meg a vizet magában semennyiért sem, lévén esküdt ellensége, anynyira, hogy még mosdatni is az anynyukja szokta, mikor valami — csávába keveredik...

Különböztetett egy jó ember, a ki még az orra czimpáján zümmögő légynek sem vét. És ha nagyritkán, úgy borozás közben a dévajkodó legények mégis képesek őt annyira fölbosszantani, hogy haragosan néz rájuk: azért a borocskára akkor is — nyájasan mosolyog.

Csupán egy lény van a világon, a kivel örökösen hadi lábon áll: az anynyukja.

Pedig az is áldott egy jó lélek, a ki még a tyuhajait is a tenyeréből eteti. De hát hogyan zsörtölődnek az „apjukom“-mal, mikor Dániel bátyánk a legverőienyesebb, száraz időben is — elázza jön haza.

Most is egy kiasó kótyagosan (mint rendszeren) bandukolt be Dániel bátyánk a pitvarajtán. Fogadja is őt az anynyuk illetően keneteljes szavakkal:

— Mán mögöst a kocsmabú vetődik haza keetők? Bizony a keetők büneiér ver bennün-

ket a Töremtő! Ehun la! Most is a göbénk csak hatot malacozott, pedig kilencz dukát vóna! Hanöm bezögg a Bodri kutyánk mög kilenczet kölkedzött. Mán most ötelheti keetők ütök, mög füzetheti az adójukat; mer én csak nöm engedöm elpusztítani azokat a szögény párákát; mer hát azokat is a jó Isten töremtötte, ha mingyán a Bodri kutya kölkedzötte is!

— No, no, edös anynyukom! — csitítgatja Dániel bátyánk az ő hüségés életparáját. Hászön mögfüzetöm én akár ezör kutyánk is az adóját, mög enni is adok nekik, csak ne zsörtölögygyé mindétig! Jó tudod, hogy azér izsom csupán, mer a Dani gyerök miatt kinzó búbanatomat akarom a borba fujtani... (Szegény öreg azt hiszi, hogy a bánat olyan ürgefaj, a melyet a borba lehet fojtani, vagy a szívünk, lelünk mélyiből borral ki lehet önteni.)

— Mán mögöst azt a Dani gyerököt hozza keetők az eszömbé. (Mintha bizony nem mindég az eszében lenne.) Fírmed Dániel bátyánkra az anynyuk sirásra fakadva.

— Nő sirja mán, edös hitvöstársam, mer akkö még jobban elkeserödöm — körleli Dániel bátyánk a szegény asszonyt, miközben a két szeméből kicsorduló könnyeseppeket iparkodik a két öklével szétmorzsolni...

Hej! más élet volt ám a Döngelghiék portáján, a mikor még az ifjabbik Döngelghi Dániel, az ő szemök fénye, az ő egyetlen gyermekök élt. Dániel bátyánk akkor is jó viszonyban állott a borocskával, nem igen szomjuhozott meg a vizre... de az itallal mértékletesen élt. Megelégedettség, boldogság hajléka volt, a

Döngelghiék háza. Nyalka, takaros legény volt a Dani gyerek; a mellett értelmes, szüleit tisztelő, engedelmes, józan és istenfélő. Az öreg Döngelghi volt az első gazda, a Dani gyerek meg az első legény a faluban. Hát még mikor bevált a Dani katonának, még pediglen huszárnak! Katonáknál is elbubálói iránt engedelmes, tiszteletudó, szolgálatában pontos lévén: hamar megszerették az értelmes, jóra való fiút tiszték. Egy év mulva már fűrersarzsival jött haza látogatába. Egy győzedelmes generális megjelenése nem csinált volna olyan ribilliót a községben, mint az igazán daliás, nyalka huszárfürer... A lányok a kerítésen keresztül lesekdedtek utána s majd elnyelték őt a szemekkel... A lányok anyák csaknem hajba kaptak egymással, mert mindegyik a maga leányt tartotta legméltóbbnak, (a melyiknek hat volt, mind a hatot egyszerre.) A falu első gazdája, Döngelghi Dániel bátyánk nyalka huszárfürernek leendő hitvestársul.

Nincs az a koronás király, a melyikkel megcsért volna Dániel bátyánk, meg az anynyuk; olyan büszkék voltak a Dani gyerekre.

Mikor a vasárnapi nagymisére mindahármán plenparádében kirukkoltak: Dániel bátyánk olyan kényesen lépegetett az utcán végig, mintha ő lenne Magyarországnak leg-alább is egyik hatalmas, zsiros penzióba küldött, bukkot miniszterelnöke...

Hát még amidőn nagymise után a falunk köztisztvisletében, közszeretben megszűnt atyja, a jószágos plébános gratulált nekik... egyuttal mindnyájokat meghívta magához ebédre: a ró-

beszédet. Olvassa hivatalnok ugy, mint a birtokos, az iparos ugy, mint a mezőgazda, Olvassa, és megutálja a mostani rendszert, mely kufárszellemmel áruba bocsát minden nemesebb érdekét. Megkapja lelkét a lankadatlan küzdelem és a gyávaóság békóit ledobja magáról, hogy aczélos kobeillel álljon oda a jövő küzdelmei elé.

Ezek nem megrendelt beszédek. Nem a szolgálkútek bukducsolása a cenzuralizált államhatalom előtt, hanem a független, haszonleséstől ment polgárok szellemnyilvánulásai. Innét erejük, hatásuk. Jól esik ezt nekünk elmondani. Jól esik különösen most, mikor oszlik a kód, és a néppárti törekvések a valóságnak megfelelőleg állanak mindenki előtt.

Most beszéljen az a tábor, mely minden piszkot, rágalmat ránk dobott! Azért alakult-e a néppárt, hogy hivatalokat szerezen, zsiros koncot kapariton magának, vagy a nemzet legszentebb érdekei hívák küzdőtére? *A néppárt nem kenyeret keres az országgyűlésnél, hanem az igazságot, nem népszerűséget, hanem jogot, nem sápot, hanem megszilárdítását az ősi, történelmi jogoknak.* Nem csorbítja mások jogait, de a magáéból se enged. Ez a hivatása, küldetése.

Ennek megfelelt férfiasan, hűségesen. Köszönet érte a 17 tagból álló küzdőcsapatnak. A kinek szemei, fülei zárva váltak, eddig kinyilhatott. Hisz nem látott ehhez hasonlót a magyar parlamenti élet. Azt hitték, hogy 16—18 emberrel könnyen elbánnak a parlament porondján! Nem úgy lett. A néppárt eszméket, igaz, örök eszméket vitt be a parlamenti vitákba és ezzel mutatta ki, hogy faktor lön a kormány hatalmával szemben, mellyel számolni kell. A kormány számolt is ezzel. Kitartott lapjainak számát evidenciában tartja és ujakat állít, toboroz. Egy kath. irányu laptól jobban fél, mint másfél tuczt másától, mert a katolikus sajtó a legnagyobb hatalom, mivel az igazság legyőzhetetlen fegyverét viszi a harciba. *Azért ne túrjunk*

körünkben szintelev lapokat. Ezek alattak el eddig is bennünket, és szíbbasítja még most is a mi erünk egy jó részét.

Nyilán ki a sikra! Hadd lássuk hányan vagyunk! A ki most színt vallani nem mer, az nem való közénk!

Aztán ott van a társadalmi élet ezerféle ága. A farsangi mulatságok rovata helyett a „bőjtü mulatságok“ rovata lépett életbe. Ez talán nem korrupció? A parlamentben nem szűgyen többé a katolikus meggyőződésre hivatkozni, ne legyen szűgyen a vallásos érzés megsértéseért megbotránkozásunknak kifejezést adni a társadalmi faktorok előtt sem. Mert szemlehu nyással nem tesszik keresztényenyé a társadalmat. Oda tartós küzdelem, lankadatlan erő kell s akkor meg lesz az is.

Lám a néppárt felvette a politika terén a küzdelmet, mi, kik a társadalomban mozgunk, vegyük fel a harcot a korrupit társadalmi felszűgyések, kinővések ellen. Különben nem vagyunk méltók arra sem, hogy 17 elszánt katolikus képviselő fönt sorainkat igazítja, bátorságunkat erősíti — s magasztos példával előttünk világít.

— Az országgyűlés. Folyik a munka a t. Házban. Egyik tárcza a másik után letárgyalva lekerül a napirendről. Felszólalás csak akad innen-onnan, de alig kettőt-hármat kivéve, mind személyes jellegű, vagy tendenciájú. Irányító eszméket, a szónok fellépésében az erkölcsi erő sulyát, alig éreztük a vita alatt. Nálunk, hiában nagyon liberálisan fogják fel a képviselők parlamenti kötelességüket. Ismerkedési estélyekkel kezdik, személyeskedéssel folytatják, nem csoda, ha eredménytelenül végezük.

— Az igazságyügyi és honvédelmi tárcza költségvetésének vitáját befejezték. A keddi ülésen Mőcsy Antal a büntügyi kiadások tételénél szólalt fel. Megemlítette, hogy a büntetőtörvénykönyv hiányos. Apróbb lopásokat nagyon is szigoruan sujtanak. Itt javítani kell. A táblánál jó volna behozni a szóbeliséget, hogy a fél a felsőbb bíróság előtt is személyesen védekezhassék. Majd a vita bezárása előtt dr. Major Ferenc szólalt fel. A törvényszéki orvosok helyzetét hosszabb beszéddel magyarázta. A bonczoló orvosok fizetése oly csekély, hogy az

ügyért nem lelkesedhetnek. Ha az orvos hamarabb végzi dolgát egy-két órával, már nem kapja meg az egész napi fizetést. Ag forvosi látelések kiadásában is sok visszaadást találunk. Híndezekre felüljön a miniszter figyelmét. Személy tárgyaltak le másfél óra alatt a honvédelmi tárczát. Bezzag nem adták olyan olcsón a honvédelmi tárczát Ugron Gábor korában! Nem jött olyan mosolygó arccal Fejérváry táborssernagy ur a képviselőházba, nem ült ott a piros bársonyszékben méltóságos grandezzával. Hanem idegenen izgett-mozgott, kapkodott ide-oda, mikor a daliás székely robon bán fellállt és süvöltő golyóbisáival megkezdte a csatát. Dörgés és villámias volt a két kemény férfi háboraja, melyben egy ország gyönyörködött. Hej más idők járnak most. Másfél óra alatt vége a vitának, a honvédelmi miniszter viceczekkel üti el a szemrehányásokat, a kuruczok mogorván ülnek helyükön. — Csak egy ember szólalt fel a honvédelmi tárczánál, Major Ferenc. Elismeréssel szól a honvédek kiképzéséről. De ez nem elég. A német császár mindenkor azt hangoztatja, hogy csak vallásos erkölcsös katona lehet jó harcos. A vallás erkölcsös irányra nálunk is igen nagy szükség volna. Előadó ezt úgy véli elérni, hogy ha az ezredek könyvtárt is létesítenek a katonai lapot is kiadnának. Továbbá szűkség van a katonának a rögtöni segélynyújtásban való kiképzetésére. A szocializmusnak is csak ugy lehet gátat állítani, ha az idő, melyet a katonaságnál tölt a legény erkölcsös, vallásos tanulságok által megszűditi öket. A katonai nevelés tehát igen fontos. Kéri továbbá, hogy a miniszter a csendőrséget is oktassa ki az első segélynyújtásban. Nem helyesli, hogy a honvédkórházakat megint vállalkozók építik. Ezeket akarta csak felemlíteni. Beszéde végeztével az elnök bezárta a vitát. Fejérváry miniszter állott fel azután szőllára s az ő megszokott modorában válaszolt Major beszédére. Elmondott néhány malicziózus megjegyzést, rossz magyarsággal de jó szarkazmussal, melyekre viharosan ujongott fel a 3 millió jobb oldal. — Legjobban ujongott, midőn Major tárgyalagos s hazafias aggodalomból fakadó szavaira ezt a frappans liberális hatású ötletet vágta ki:

„Mikatonákat nevelünk, nem kapuzinusokat.

Ez az egy megjegyzés jellemi a miniszter egész beszédét. A következő tételnél Major röviden, de nagy hatású válaszlal Fejérváry beszédére. A költségvetés többi tételénél felszólalás nem történt. F. hó 3. és 4-én a költségvetési vita során utolsóként maradt pénzügyminiszteri tárcza vitájáról végzett a Ház.

mai pápa sem birta volna kiverni Dániel bátyánk fejéből azt a meggyőződést, hogy nem Ádám, hanem ő, Döngöleghi Dániel senior, a világon az első ember . . .

Aztán mindezt a tulajdos örömet, ezt a megremehetetlen büszkeséget, megközelíthetetlen boldogságot egy pillanat alatt kiirtotta a földszinéről egy ostoba — bonnyák golyó! . . .

A Dani gyerek is résztvett a boszniai okkupációban, s az álnokul törbe esalt huszárrok nagyrészével, vitézül harcolva, a mint egy magyar huszárhoz méltó, esett el ő is Maglajnál.

Majd megfedekeztem Dániel bátyánkról. Ott hagytam el őt, a mint a zemeiből kiesorduló könyöseppet a két öklével iparkodik szétmorzsolni.

— Nő sirjá mán édös feleségöm! Kérlelgeti a szomorú asszonyt az öreg — hászón nőm tarthat már ez így nagyon sokáig . . .

— Bárcsak a jó Isten mán ma mögszabaditana a kinyyaimtól — mondja egész keserűséggel a szegény asszony.

— Ejnye édös lölköm, nő szomorita mán még jobban engömet! Mi löne akko belilem, ha te is itt hagyná? — Valóságos világesufja lönnék . . . Örökösen szidó engömet, hogy mindéig a kocsmába járok; tő mög mindéig a templomba jársz, osztég mégis tő vagy olan gyöngé lelkű?

Mögigeröm neköd, hogy nőm mögyök többé a kocsmába. Tudod, hogy mögtartom a

szavamat. Csak most az egyező öngeggyé még elmönni.

— Jó van, jó édös apjukom. Hát csak mönyön keetők!

Dániel bátyánk most össze-vissza csókolva a siró asszonyt, elszántan a kocsmá felé tartott. Odaérve, hársány hangon rákiált a zaidő kocsmárosra:

— Mojes! Azt a lüdmájom meghízott kövér poczakodat! Rakjad tőli az asztalokat rögvést borra! De ha igaz szidónak ösmérod magadat, köröszötletlen lögyön ám a borod . . . Most még a Jordány vizibü sö köne egy árva csöpp sö!

Ránéznek a legények Dániel bátyánkra, a kinek vörösek, dagadtak a szemei . . . aztán legtöbbször igáz részvéttel, néhányan pajkosan kacintva szólnak hozzá:

— Ejnye Dani bátyánk! Mán mög—mög airt keetők?

— Mit! Én sirtam? Nő gunyoljatok, mer majd mögtanítalak bennetöket möresre . . . Hát a kiz póczur léakartam vönyni a paprikát, osztég földöntöttem . . . osztég a szömeim közö szörödött . . . Hát attíly olyan vörösek a szömeim . . . Ha már éppösége tunnyi akartjátok.

Egy szöt sem szóltak a legények; csupán szánakozó mosollyal néztek az ögre . . .

Dániel bátyánknak olyan dévaj kedve támadt, hogy szinte megirigyelték érte . . . Öreg este volt már, amidőn kilopódzott, kiosont a kocsmából és hazafelé tartott. Amint az utcán keresztül akarna menni a házhoz, hát egy

nagy vizet lát maga előtt, amelyet ő szentül tengernek gondolt. — Mig ő ugyanis a kocsmában idözött, a hirtelen nyári záporosó egy egész kör tengert varázsolat a háza elé. Dániel bátyánk nézi . . . nézi . . . aztán megböki a homlokát imigy monologizálva nagy bölcseu:

— Ni, ni! Hát ez mi lögyön? Tenger ez vagy pocsolya, vagy mi? Már akarmi lögyön is, én csak nőm kerügetöm! Édös, jó Istenöm! Te, aki a zsidókat köröszül vezérütöd a Vörö-tengörön, csak engömet is köröszül fogaz segíteni ezen a tengörő, vagy min? Aztán elszántan, bátran nekivágtatott az újmödi tengernek, és: el is hasalt benne gönyörösögesen. Mikor nagy keseruesen föltápászkodott s ki birt a pocsolyából vánszorogni, egész keserűséggel így kiáltott föl:

— Hej! de csak szomorú is az én életöm! Beron kezdöttem a mulatságot . . . aztán vizön köllött ime végeznom . . .

Jó néző ki Dániel! Ha bizomosan nőm tunnám, hogy tő vagy, hát azt gondolnám, hogy valamölyik tötvéred . . .

No de sö baj! Ez egyező még maj csak mögmosdat az annyukom!

A falu népének szörnyű csodálkozására, a Mojsinak meg nagy szomorúságra senki sem látta többé Dániel bátyánkat a kocsmában. Hűségesen megtartotta az annyuknak adott szavát. Hanem egy napot sem mulasztott el, hogy fölkeresse az Isten házát, ájtatosan meghallgatott volna szent misét a jó öreg plebá-

— **Zichy Jenő gróf expedíciója.** A hivatalos lap tegnapi számában olvassuk: A valóság és közoktatásügyi m. kir. miniszter közönműt fejezte ki gróf Zichy Jenő v. b. t. t. orsz. képviselőnek ama nagylelkű elhatározásáért, hogy Ázsiába induló expedícióját természetrajzi gyűjtésekkel is kiegészíteni óhajtván, a Magyar Nemzeti Múzeum egyik szakbeli tisztviselőjét e célból magával vinni, az összes költségeket a sajtójából fedezni hajlandó és a gyűjtendő tárgyakat a Magyar Nemzeti Múzeumnak ajándékképpen ajánlja fel.

— **Szalavszky becsülete.** Szalavszky Gyula pozsony és trencsénmegyei főispánnak nem régiben *Rakovszky* Istvánnal a néppárt kitűnő képviselőjével lovagias afférje támadt. Ennek következményeképp becsületbíróság ült össze, a mely azonban határozat hozatal nélkül szétoszlott. Most arról van szó, hogy *Dániel Gábor* interpellációt jelentett be ebben az ügyben. Mint értesülünk az ellenzék képviselői tegnap sokat a élénken tárgyalták ezt az interpellációt. Az ellenzék ugyanis attól tart, hogy ez az interpelláció rendeltetére történik s hogy a kormány miniszteri nyilatkozattal akarja megpreparálni a becsületbírósnál vallott kudarcot és rehabilitálni Szalavszkyt. Az ellenzék képviselők ezzel a föltevessel szemben energikusan hangoztatták, hogy Szalavszky ügye *rendes bíróságra vagy becsületbírósnagra*, tegyelmi vagy lovagias elintézésre vár, de semmi esetre sem való a Ház elé, a hol nem is lehet véglegesen elintézni. Mert ha a többség tudomásul is veszi a miniszter nyilatkozatát Szalavszkyról, az ellenzék nem veszi tudomásul s így előállana az a helyzet, hogy a többség korrektnak ismerné el Szalavszkyt, az ellenzék pedig nem. Az ellenzék azonkívül el van határozva, hogy ha nem lesz megelégedve a miniszter és a többség magatartásával, *sárt ülést kér*, hogy ott bizalmasan szellőztesse a becsületbíróság előtt tárgyalt vádakat.

— **Az új kereskedelmi szerződések előkészítése** tárgyában a bécsi gazdasági egyesület által megindított mozgalom az osztrák kormánytól meleg fogadtatásra talált s a kereskedelemügyi miniszter február 22-éről kelt s a bécsi gazdasági egyesülethez intézett leiratában ennek nemcsak kifejezést ad, de egyúttal

nos nagy lelki öröme, aki aztán ilyen szavakkal vigasztalta őt egy izben:

— Látja, édes Döngölegyi barátom! Egy jó kereszténynek meg kell nyugodni az Isten akaratában. Ilyen ez a földi élet, csak egy fárasztó, rövid álom, amelyből a tulvilágon ébredünk fel az igazi életre... Ott aztán a jók örömben, boldogságban viszontlátják egymást az Isten színe előtt. Látssa, az a jó Isten nagyon szerethette a maguk gyermekét, még jobban, mint a szülői... hogy olyan korán magához szólította őt. En mondom magának, meg vagyok róla győződve, hogy a milyen jó és vallásos fiú volt a Dani, hát, Isten kegyelméből, egyenesen a menyországba jutott!

Dániel bátyáknak kipírult mindkét arca, a szemei tüzből égtek a jóságos plébánosnak eme vigasztaló szavaira. Hirtelen megragadta az agg lelképásztor kezeit és csókokkal halmozta el... miközben csöndesen zokogott... Ilyen lehet az áldásos, a jótékony eső... Aztán benső meggyőződéssel, örömteli hangon így szólott:

— A jó Isten álggya mög a plébános urat ezútker a szavakér. Házszün akkó az én ügyetlen gyermeköm jó helyön van... Házszün akkó jó sora van nőki... Hej! most már belátom, most már érzöm, hogy mégis csak több mögnyugvást, több vigasztalást, több haaszamot nyújt az embörnek az Isten háza, mint a világnak mindön kocsmája, mindön vig czimborája! Dicsértőssék hát az Urnak szent neve! Lögyön mög az Ű szent akarata! Amen.

a legmesszebb menő *erkölcsi és anyagi támogatást is kiltatásba helyezi.* A kereskedelmi szerződések tanulmányozására felállított központi állomást a bécsi gazdasági egyesület a bécsi ipar-egyesülettel együttesen fogja szervezni s hivatalosa lesz a termelőosztályok érdekeinek kellő védelmet biztosítani a jövő vámpolitikában.

Felolvasások.

Itt a tavasz! a meleg idő kicsalja az embereket az Isten szabad ege alá, hogy az áldásnak alkalmas talaját készítsenek. A kemény föld enged az ekevasnak, s bármennyire megtörik a tenyér, izzad az arc a munka hevében, bizonyos jóleső érzéssel tekint vissza a föld fia keze munkájára. Hiszen az Isten, ki verejtékes kenyérkeresetre alkotta az embert, gondoskodott arról, hogy akkor, a midőn az ember leginkább érzi az élet terhét, atyai jóságának édes vigasztalásaival megmentessék az elernyedéstől. Kék égbolt, ragyogó nap sugar, pacsirta dal, a tavaszi szellő langy fuvalma mindmennyi bátorító tanuja az ember küzdelmeinek!

Ki a szabadba! — ez a jelszó kiüriti az őszi és téli hónapokban szorgalmasan látogatott külvárosi katolikus körhelyiségeket, a hova a katolikus kör felolvasást rendező bizottsága elvitte a téli hónapokon lelkének tehetségeit, szívének érzelmeit, elvitte lánglelkességét Gyujtott, világított, melegített: ez volt az ő programja!! Isten, egyház, haza, volt jelszava; keresztény okosság, tudomány, áhitat, alázatosság, türelem, szeretet főbb témái!

Ezen működését a nevezett bizottság a tél kezdetéig felüggeszti, egy időre bucsut vesz azoktól, akiknek körében a legszebb, legáldásosabb missiót teljesített. Talaját készített ő is az igazság szavának ekéjével a lelkekben, beléjük vetette a jó magot, a többi rábízta Istenre, a ki majd az esőt és verőfényt nem tagadja meg azon működéstől, melynek indoka az ő dicsőségének, a lelkek üdvének, a testi és lelki jólétnek előmozdítása volt.

Vasárnappal tehát megszűnnek a felolvasások. A bizottság tagjai is megpihennek egy időre a készülődés, felolvasás fáradalmi után. Ezen időt azonban nem fogja télenül tölteni, a szorgalmas méhecske példájára gyűjteni fogja a mézet, hogy majd a tél komor napjaiban megédesítse az életharozokban kesergő kedélyeket.

Midőn tehát e lap hasábjain bucsut mond a bizottság, elengedhetetlen kötelességének tartja mély háláját kifejezni a katolikus körök tagjai és vendégei iránt, a kik élénk rokonszenvükkel, szives barátsággal fogadták és hallgatták a felolvasásokat. Isten végtelen kegyelme árássa el őket s hozza meg számukra azt a lelki hasznot, a mit oly hön óhajtottak.

A bizottság azon tudatban vonul el, hogy kötelességét hiven és szentül teljesítette s ezért természetesen nem is várhat semmit; mert *csak azt* tette, ami kötelessége volt, s ami erejétől tellett. Megvárja azt a napot, amidőn a fáradságtól „kinek-kinek dicséreti lesznek Istentől.”

Kiss Arisztid.

A szocializmusról.

Az országban mindenfelé dúló szocializmus mozgalommal foglalkozik behatóan legutóbbi pástorlevelében *Bulvics* Zsigmond kassai püspök, a ki egyházmegyéje papságát a bajok orvoslására szólítja fel. A pástorlevél is abban találja a bajok kuforrását, a mit már mi is gyakrabban hangoztattunk, hogy a vallásos érzés kiveszett a nép szívéből.

A pástorlevél vázlatosan a következő:

A népek tömegét nézve két csoportot látunk. Az egyiknek szemében ott ül a gond és aggodalom, ajkaikon a néma kérdés: hová jutunk, ha a dolgok így fejlődnek tovább? A másik csoportnak szemében az ádáz düh, elkeseredés és elszántság tüze lobog. Sajátoság jcle az időknék — ugymond — hogy ötven esztendővel azután, hogy apánk e nemzet életét új alapokra fektették, hogy megszüntették előbbi századok szűkkeblű törvényeit és társadalmi intézményeit: e jelenségekkel állunk szemben, melyek aggodalomra készítetnek minden igaz hazafit. A baj, mely hazánkat dulja, nem mai keletű, de kitérőse váratlan és hirtelen jött. A nép elégedetlenségének okai között fontos helyet foglalnak el közéletünk bajai és a közgazdasági válságok. Rossz termés, leszállított munkabérek, egyes gazdasági ágak tönkremenése s a nagyiparnak és nagytkének kedvezése a kisipar rovására: mindez sújtja a szegényt. De sújtja a vagyonosabb és műveltebb elemet is, hiszen mennyi birtokváltozás történik, nem a birtokosok hibájából, hanem a mostoha gazdasági viszonyok folytán. Nagyon ezek a bajok már önmagukban véve is; de tokozta és fokozza ezeket még egyebek is. Ilyenek például az embereknek az a törekvése, hogy munka nélkül ugyan, de kényelmesen és kellemesen éljenek és az élvezetek poharát fenékig ürítsék; mert az áltölvilágosság leginkább a vallás megvetésében nyilvánul. A modern fölvilágosultság uton-utfélen azt hirdeti a népnek, szóval úgy mint nyomtatásban, hogy nincs Isten, nincs tulvilág, nincs Gondviselés, csak az a miénk, a mit fölélvezünk. Az ilyen tanok szerencsétlenné, boldogtalanná teszik még az ugynevezett tanult és művelt embereket is. Mi lesz azonban a népek nagy zöméből, ha kiirtják kebléből a vallást? Vadállattá lesz, mely előtt pusztító dühében nincs semmi szent, semmi magasztos, nincs Isten, nincs egyház, nincs haza, nincs pap, nincs szüle, nincs gyermek, nincs barát, nincs hűség, nincs semmi, a mit érdemes volna tisztelni és megkimélni. Vérbe boruló szemei csak vért kívánnak látni, kinyújtja kezét a máséra s munka, fáradság nélkül iparkodik annak birtokába jutni. mit a másik évtizedeken át kitaró munka és nélkülözések árán szerzett. Befogadja nem csak a szocializmus tanításait, hanem a kommunizmust és az anarchikus gondolkodást is.

A körlevél behatóan czáfolja a kommunizmus eszméjét s rámutat az anarchia rendszérének embertelen és képtelen voltára, azután kéri papjait, hogy a nagyböjti időben vizsgálóítsák föl a népet azokról a veszedelmekről, a melyek a hamis tanok befogadásából reá és a hazára háramolhatnak. De ne csupán a népet ntsék a békeszeretetre és türsére — ugymond ivégül — hanem azokat is, kik bármely fokozatban és állásban a népek parancsolnak. A munkások adják meg kinek-kinek azt, a mi munkája fejében megilleti. Kérjétek őket és buzdítsátok arra, hogy jó példaadással segítsenek a népek a vallásos érzés visszanyerésé-

ben. Mert fájdalom, szűnik és veszendőbe megy a vallásos érzés. Es ebben bünsők azok, kik vélt fölvilágosultságukban mintegy tüntetőleg kerülnek a templomot és a vallásos kötelességek teljesítését. Ő, ha a nép most, mint a régi időkben azt látta, hogy az uri nép vele együtt tódul az Isten házába, hallgatni az Isten igéjét, részesülni a vallás malasztjaiban és kegyesreibein, de másképp gondolkoznék a maga egyszerű, józan észjárásával. Így azonban azt látva, hogy az előkelőbbek, a tanultabbak nélkülözhetni vélik a vallásosságot, mi természetesebb, mint hogy az ő lelkében is megfogamzik a gondolat: ha azoknak nem kell a templom, minek kelljen nekem? S a templom járás és a vallásos kötelességek teljesítése lassan-lassan lelki szükségből megszokássá, majd olyan nyüggé és tőherré lesz, melyet egyszerre csak elvet magától, de mivel lelkének szüksége van szellemi táplálásra, mint az észre szomjuhoz föld, magába szedi a látítók tetszetős tévtanait s ellenségévé lesz azoknak, kik iránt eddig tisztelettel, engedelmisséggel viseltetett, mert maga fölött állóknak képzelte azokat. Jó lesz tehát ezekről az u. n. műveltebb elemeket fölvilágosítani.

HIREK.

— **A pápa jubileuma.** XIII. Leó pápa folyó hó 2-án ünnepelte 88-ik születés napját, 3-án pedig megkoronáztatásának 20-ik évfordulóját. Mint Nagy Leó az egyházat Attilával szemben, mint V. Pius a törökök ellen megvédte és a keresztény társadalmi rendet megmentette, ugyanígy XIII. Leó — husz éves pápasága alatt — az Attilánál sokkal veszedelmesebb „Isten ostora” ellenében, a szociális forradalom, a fenyegető fölforgatás ellen gondviselészerű védelmezője, elharcosza a keresztény világrendnek. A „szociális pápa” nevet adták neki, mert már legelső körleveleiből és beszédeiből kitűnt, hogy a kor veszedelmes bajait, ákut betegségeit ismeri s azokat orvosolni igyekszik. XIII. Leó pápa mélyen belenyúlt korunknak legégetőbb kérdéseibe, a „rerum novarum” enciklikában pedig csupán a munkáskérdéssel foglalkozott behatóan. A mai általános bomlás közepette XIII. Leó pápasága a nyugodt pont, melynél elsimulnak a háborgó hullámok, ő egyike ama nagy papáknak, kiket Isten kiválasztott, hogy a megváltozott idők társadalmi viszonyainak szilárd és biztos alapját lerakják. A biborosok, püspökök, praelatusok küldöttségét e hó 2-án a trónteremben fogadta, kiknek szerencsekívánatait a biboros-testület doyenje tolmácsolta. A pápa szilárd hangon mondott szép beszéddel válaszolt, melyben vissza emlékezett a papi és püspöki jubileuma alkalmával történt manifesztációkra is. Másnap részt vett a sixtusi kápolnában *Vantelli S.* biboros által mondott ünnepélyes misén. A pápát, ki kitünő egészségnek örvend nagy néptömeg üdvözölte.

— **József főherceg születésnapja.** Ifjú kedélyvel, erőttől duzzadó ruganyos testtel, egy nemzet őszinte és rajongó szeretetétől környezve ünnepelte folyó hó 2-án Fiumében, a békés családi tűzhely mellett *hatvanötödik* születésnapját *József főherceg.* A legmagyarabb főhercegi ház népszerű feje csendben ülte meg ezt az

örvendetes ünnepnapot, de azért a magyar nemzet, mely egyik legihűbb fiát és atyai barátját tiszteli benne, lélekben együtt ünnepelt a nagy nádor fenséges fiával. A dísz atyának méltó gyermekét, *József* főherceget ugyanaz a szétéphetetlen költék fűzi a magyar nép szívéhez, mint a boldogult emlékezettű nádort és a főherceg egész élete bizonyosság reá, hogy ő maga is tolytonosan igyekezett ezt a szent kötelet még szorosabba fűzni. Nemesak nyelvünket tanulni meg zsenge ifjú korában, de mélyen behatolt annak szellemébe is s így mindenkéül jobban megérezte bajainkat s örült velünk örömeinknek. Irodalmunknak lelkes barátja, művészetünknek fenkült lelkű pártfogója, a ki maga is részt kér magának mindenkor a magyar kultúra felépítésének nagy munkájában. Mint a honvédség főparancsnoka, első volt a regeneráció göröngyös útján, a ki szinte fanatikus lelkesedéssel igyekezett a magyar honvédségnek a hadsereg kötelekében őt megillető helyet biztosítani. E mellett ráért a családját abban a szellemben nevelni, mely őt a magyar nemzet kedvenczévé tette s melyvel nevével nemcsak a felsőbb magyar társadalom, de a nép szívébe is sikerült beírni. Mindezt pedig cselekedte azzal a szerénységgel, mely csak az igazi nagyokat díszíti s mely egyedül ad értéket minden cselekedetnek. Csoda-e, ha a nép szívébe zárta őt s a kit atyjaként tisztelt, mégis fiának tekintí? ... Lankadatlan szorgalom és munkásság közepette lepte meg *József* főherceget a hatvanötödik születésnap fordulója. A magyar nemzet azzal üli meg ezt az ünnepnapot, hogy egy szívvel-lélekkel hosszú, boldog családi életet, egészséget, romlatlan kedélyt és további munkakedvet esd számára az Egék Urától.

— **A budapesti kath. kör f. hó 3-án** délután 6 órakor tartotta meg rendez évi közgyűlést a tagok nagy érdeklődése mellett. A gyűlésen megjelentek gróf *Zichy* Nándor és ifj. gróf *Saéchenyi* Imre s a főváros számos kiváló katolikus férfja. *Pintér* Kálmán alelnök nyitotta meg lelkes beszéddel a közgyűlést. Bejelentette, hogy a kör elnöke gróf *Esterházy* Miklós Móríc családi körülmények miatt nem jelenhetett meg a közgyűlésen és üdvözlését küldi a tagtársaknak. A megnyitó beszédet nagy figyelemmel hallgatták. Ezután távirattal üdvözölték XIII. Leó pápát, ki éppen az nap ünnepelte jubileumát, a herceggprimást és a távollévő elnököt, míg *Pintér* Kálmán a közgyűlésen üdvözölte a megjelent gróf *Zichy* Nándort. Következett erre a folyó ügyek tárgyalása, az évi jelentés, a költségvetés és a költségeloirányzat. Az indítványok során a közgyűlés nagy lelkesedéssel fogadta el *Pintér* Kálmán alelnök azon indítványát, hogy a kör ünnepelje meg az 1900. évet, mint a keresztény Magyarország megalakulásának az első koronázásnak kilencszázados évfordulóját és indíttson mozgalmat ez évforduló megünneplése ügyében a magyar katolikus társadalomban. A hazafias szellemű indítvány hatása alatt ért véget a közgyűlés.

— **Egyházi kitüntetések.** A király *Komáromy* Károly kanonok, székesegyházi főesperesnek a szent Móríczról nevezett bóthi és *Mayer* Károly kanonok, budai főesperesnek a tisibóthi címzetes apátságot adományozta. A midőn e magas királyi kitüntetést egyszerűen regisztráljuk, a magunk részéről a két érdemekben dus egyházi dignitáriusnak szívünk mélyéből gratulálunk és kívánjuk, hogy azt még igen sokáig élvezhessék. Ad multos annos!

— **Meghívó.** A kath. legényegylet folyó hó 6-án saját helyiségében (Kossuth-utca 6. sz.) este 8 órakor felolvasó gyűlést tart, melyre az egyet tagjait és az érdeklődő közönséget tisztelettel meghívja az elnökség.

— **Társasvacsora.** A tóvárosi olvasókör márczius hó 15-én este 8 órakor a saját helyiségében társas vacsorát rendez, melyre a nem tagok is szívesen látatnak. Az aláírási ívek a kör helyiségében vannak kitéve. Dr. *Kégl* Károly, olv. jegyző.

— **Iskolaszéki ülés.** A városi iskolaszék folyó hó 3-án d. u. 3 órakor a városi ház nagytermében tartotta meg márczius havi rendez ülését, melynek főtárgya *Knöbel* Elemér és *Bogárdy* Antal tanítók véglegesítése volt. Érdekes és élénk vitát provokált különösen *Knöbel* Elemér véglegesítésének ügye. A közigazgatási bizottság ugyanis, hivatkozva egy 1878. nov. 2-án kelt miniszteri rendeletre, az iskolaszéknek mult évi október hónapban hozott abbeli határozatát, miszerint *Knöbel* megerősítése egy évvel elodáztatik — megsemmisítette. Megokolván ezen végzését azzal, hogy a hivatkozott miniszteri rendelet értelmében az ideiglenességi időt kitöltött tanító vagy megerősítendő, vagy elbocsátandó. — Az igazgatói reláció ellen *Tóth* István iskolai gondnok és *Tóth* Arthur érveltek különösen azon tapasztalati ténynyel, hogy 150—160 gyermeknek egy terembeni tanítása mellett lehetetlen tanereményt elérni. Felhozták ezen kívül a *vezetőtanító és iskolai gondnok* az igazgatói jelentéssel ellenben álló azon jelentéseit, hogy az illető tanító a körülményekhez képest kielégítő eredményt ért el az ideiglenes két év alatt. Végre is szavazás döntött a pro és contra vita felett, melynek eredménye az lett, hogy *Knöbel* Elemért az iskolaszék 9 szóval 6 ellenében véglegesítette. *Bogárdy* Antal véglegesítését *Tóth* Artur azon kijelentésének meghallgatása után, hogy ezen megerősítési esetenél is kéressék ki az illető iskola-gondnok és vezető-tanító véleménye, melyre a jelen levő *Dieballa* György gondnok, azonnal megjegyezte, hogy az illető tanító osztályát több ízben meglátogatván s a vizsgákon is jelen léven, lelkiismeretesen állithatja, hogy *Bogárdy* Antal tanítóban jeles tanerőt nyert a város, — az iskolaszék az elnöki és igazgatói reláció alapján is egyhangulag elhatározta. — A tanulságos iskolaszéki ülésből kifolyólag szeretnénk tudni, vajjon az 1878. évi november 2-án kiadott miniszteri rendeletnek az ideiglenességi időre vonatkozó passzusa nem helyezte-e hatályon kívül a városi 1876. évi szervezési szabályzat azon pontját, mely nálunk minden újonnan alkalmazott tanítótól 2 évi ideiglenességet követel, nagy anyagi hátrányára sok tanítónknak, a kik így korpótléki igényeikben is igen magvannak rövidítve.

— **A nagy-perkáti szocialistákra** vonatkozólag lapunk mult számában illetékes helyről helyreigazító sorokat vettünk, most eme helyreigazító sorokra közöljük a következő tudósítást: Hogy *Bittó* Zoltán uradalmi tisztartó bánámódja-e a szociális gyűlés oka, azt nem állítom, de tény az, hogy idegen aratókat szerződtetett; tény az, hogy a perkátiakat mellőzte; tény az, hogy eme mellőzést a perkátiak nem szívesen fogadták. *Bittó* Zoltánnak a cselédséggel való legumánusabb bánámódja legalább *Perkáti* nem ismeretes.

— **Délben.** Ki-kibukkan a szürke felhőkárpit közül a nap. Olyan bátoratlanul, olyan félve siklik a napsugár, mint a hogy a gyermekajáról félve, rebegve száll el az első szócska. És lám, az az első, dadogó szócska milyen édes gyönyörök kutforrása. Megremegteti a kis mama szívét, elsimitja az édesapa homlokáról azt a nehéz borulatot, a mely árnyékba

vonta a verőfényt, mosolyt, csal és ajakra, pedig olyan törekeny, olyan bizonytalan; olyan határozatlan az a röpke szó, mint a tavaszi napsugár, a mely még a szürke téli felhőkkel vívja harcát. És megindult dőlben a napsugárra végyök hosszú karavánja a Nádor-utczán végig — a rózsás nő arczok mosolya verszenyre kél — a tavaszi napsugárral; nevető szemek, csacsogó ajkak, világos felöltők hirdetik a napsugár diadalát. Így születik meg a mi kis vidéki városunkban a tavasz. Nem a rügyfakadástól, fűszál ébredéséről, hóvirág-nyílásról ismerünk rá. A mi tavaszunk a déli korzón születik, a kikelet verőfénye az utczán sétáló asszonyok, leányok mosolygó arczáról árad a mi szegény városi férfi — szívünkbe s ez a verőfény sejteteli velünk, hogy van még tavasz . . . .

— **Halálozás.** Öv. *Csecsinovits* Pálné, szül.

Németh Anna urnó hosszas szenvedése után február hó 28-án este 6 órakor életének 60-ik évében elhunyt. A megboldogultat nagyszámu rokonság gyászolja, köztük lapunk felelős szerkesztője is, a ki nagyénjét vesztette el benne.

— **Nyilvános köszönet.** A székesfehérvári városi takarékpénztár a székesfehérvári iparos ifjúsági önképzőkörnek 15 frtot volt kegyes adományozni, mely tetteért ezton is köszönetet mond az önképzőkör nevében: *Boross* Sándor elnök. Székesfehérvár, 1898. február hóban.

— **A farsang bolondjai.** Mult hó 22-én *Mányi* József *velencei* muzikus cigánynak 60 forintos nagyböggjét néhány duhaj *pásmánai* legény ösztörtöte, úgy hogy teljesen hasznavehetetlenné vált. A csendőrzáró a tetteseket *Winkler* János, *Sáncs* Lajos, *Hegyi* János, *Farsang* János, *Zsovák* I., *Domak* Gy., *Kerkutka* A. és *Sörös* Ignác személyében derítette ki. Ugyancsak ezek a legények törték össze *Dósa* István nyéki vendéglős ö frt értékű mángolját is.

— **Tolsztoj a parasztkörök.** Oroszország sok vidékén keservesen nyomorog a parasztság. Gróf *Tolsztoj* Leo felhívást bocsátott ki Oroszország gazdag uraihoz segítségért és megható módon jellemzi a parasztkör nyomorát. „Az utolsó aratás — írja — *Tolsztoj* — csak fele annyit hozott, mint a mennyit más átlagos esztendőben. Ezért azután nincs is parasztnak sem kenyere s nincs takarmánya sem, amelylyel háziállatait táplálja s hiányt szenved fűtőanyag dolgában is. Kenyeret csak vesz valahogy az, a ki bír, de a lisztpép mint fényűzési czikk sem jelenik meg a paraszti ember asztalán. Ha vásárol valamit a szegény parasztnak a kereskedésben, nem fizet pénzzel, hanem vásznát, nélkülözhető ruháit, fehérneműjét adja oda cserébe a vásárolt portékáért, sokszor pedig sok évtizedeken át kegyeletesen örözött régi pénzek, érmekek kerülnek a boltos asztalára. A mi parasztságunk többségének helyzete olyan, hogy az ember alig tudja megvonni a hatás, a normális rendes állapot és az ugynevezett éhínség között. A kellő időben érkező segítség ilyen helyeken gyakran menti meg egy roskadozó öreg vagy gyöngye gyermek életét, de egyik legfőbb haszna az is, hogy a sötét kétségbeesés és a nyomor szülte elkeseredés helyére az emberek jószágában és testvéri érzésében való hitet és bizalmat varázsolja az elhagyott ember szívébe.“

— **Meghívó.** A „székesfehérvári iparos ifjúsági önképzőkör“ f. hó 6-án tartja rendes évi közgyűlést, melyre a tagok tömeges megjelenését kéri az elnökség.

— **Öngyilkosság.** E hó 4-én a sergélyesi szőlőhegyen egy guayhóban ismeretlen arcu embert találtak felakasztva. A körorvos véleménye szerint a szerencsétlen ember már napokkal előbb hajthatta végre végzetes tettet, mivel holtestte már oszlának indult. Az öngyilkosnál talált munkakönyvből kitűnik, hogy *Tóth* Nándornak hívják, sergélyesi születésű, 40 éves lakatos-segéd.

— **Titokszerről öngyilkosság** híré hozza a táviró Párisból, mely a *Dreyfus*—*Esterházy* ügygyel van összefüggésben, de mely még sok tekintetben felvilágosításra szorul. Négy hónap óta egy *B. Leontine* nevű kisasszony a *Rue Sévres*-ben levő szalodában egy *Roberty* nevű

emberrel lakott együtt, a ki állítása szerint kereskedelmi ügynök volt. A leánynak feltűnt *Roberty* különös életmódja, mert nappal soha se járt ki, hanem csak éjjel és némelykor 24 órai időre elutazott. Meglehetősen forrásairól se tett említést. Mikor *B. Leontine* tegnap este lakásába lépett, *Roberty* az ablakon felakasztva és halva találta. A leány feljelentette az esetet és a megindított nyomozások, ámbár az öngyilkos személyazonosságát még nem derítették ki, mégis sajtóságos felfedezésekre vezettek, melyek az egész ügyet még titkoszerűbbé teszik. Az öngyilkosnál levelet találtak, mely csak egy név kezdőbetűivel volt aláírva és a melyben arról értesítik, hogy idezést fog kapni a *Drayfus*-ügyben működött vizsgálóbrák egyikéhez. A levélben az az utasítás van adva: Ne feleljen a vizsgálóbíró egyetlen kérdésére se. Jövője függ ettől. Azután egy párisi orvos névjegyét is megtalálták nála a melyen szintén az az utasítás volt adva, hogy tagadjon meg a vizsgálóbíróknak minden választ. A mi pedig a pénzösszegeket illeti, — ez a névjegy további tartalma, — úgy azzal a *Rue d'enfer Rocheruban* fogják rendelkezésére bocsátani. A nyomozások kiderítették, hogy *Roberty* december 2-án Brüsszelben volt, a hol *Leontine* állítása szerint, egy párisi lap szerkesztőjével volt együtt. Március 2-án a hadügyminiszteriumban tett látogatást. Barátjai közlései szerint *Raizon* intendáns hívta oda, a kit nyugdíjára vonatkozólag közbenjárásért kért meg. Az a név, melyet viselt, nem tudtul elő a hadiárembírtokosok jegyzékében, noha az öngyilkos a veres éremszalagot viselte.

— **Szociálista izgató.** *Fischer* Györgyvé és *Selymes* Mihályné feljelentették a rendőrségnél *Klujber* József munkanélküli keztyű-segédet, a ki szociáldemokratának valja magát, sokszor eljárt hozzájuk s folyton az általános egyenlőségről, vagyonfelosztásról, a 8 órai munkaprogramról beszélt. *Reé* István rendőrfőkapitány le is tartóztatta *Klujbert* s a lakásán házkutatást rendelt el. A rendőrök ez alkalommal egy érdekes levélre akadtak, melyet *Klujber Vankó* Károly budapesti demokrata szociálistához intézett s az itteni állapotokat írja le. A levélben kikel a „népbutító“ papok ellen, kik a szószékről prédikálnak a szociálisták ellen. Egy földmives szociálista izgatóról is tesz említést, ki 4 forint napidíj mellett a felső-király-sor lakosai között gyűjt szociálistákat.

— **Más idők, más emberek.** 1850-ben a leányka kérdezi édesanyjától:

— Mama, mikor szokták az ezüst-mennyegzőt tartani?

— A boldog házasság 25-ik évében, gyermekem. Édesatyád és én 15 év óta élünk házasságban, mi tehát 10 év múlva tartjuk ezüstlakodalunkat.

— Az 1900-ik évben így folyik le a párbeszéd anya és leánya közt:

— Mama, mi az az ezüstlakodalom?

— Ki mesélt neked erről, leányom? Régi könyvek regélik, hogy voltak házaspárok, a kik 25 évet töltöttek egymással s ezt megünnepeleik. De ez csak a mesében volt . . .

— Az 1950-ik évben így beszélgetnek:

— Mama, tegnap ezt a szót hallottam: »ezüst-mennyegző«, mi az?

— Hogyan gyermekem, lehetséges, meg egy modern gyermek ezt ne tudja? Az ezüst-mennyegzőt akkor tartjuk, ha huszonötödös házassodunk.

— **Vakmerő hiúz.** Nem régiben Sáros vármegyének egy kis községében Kozsuhóczon egy hiúz nagy ribilliót okozott. Ugyanis a község közvetlen közelében elterülő községi erdő szélén a falubeli kecskék legeltek, a midőn egyszerre csak egyik kecske hátán, egy jókora hiúz termett s azt marcangolni kezdte. Csak-hogy a kiszemelt áldozat ellentállónak volt, mint azt a hiúz képzelte, mert a kecske daczára a hátán levő tehernek, halálfelelmében legott berontott a községbe s ott, a hátán levő hiúzzal együtt a legelső udvarba befordult. A ház és udvar épp a község birájáé lévén, a ki éppen vadászszer is hozzá, ez a ritka látvány egy eszeppet sem hozta zavarba, hanem rögtön befutott vízőlön előtti bordályáért s annak tartalmát, hogy a hiúzörben kárt ne tegyen, közvetlen-közélelől durantotta a ritka vad hátába. Bár látszott a lövés helye,

a most már vért szagolt hiúz nem akart megválni a kecskétől, úgy, hogy végre is néhány fejze-csapással kellett rabló életének végét vetni. A kecske, daczára a nyúlás, és hátán több helyütt kapott sebeknek életben maradt. A hiúz egy fiatal alig másfél éves példány lehetett, egy méter hosszú volt és 14 kilót nyomott s mint látszott, régóta koplalhatott, mert a gymra teljesen üres volt.

Irodalom és Művészet.

„Utmutatás a lelki béke megszerzésére és megőrzésére.“ Irta *P. Lehen*, Jézus társasági atya. Ford. *Sarmaság* Géza főgymn. tanár. II. javított kiadás. A hirneves lelkiatyának, *Lehennek*, ezen műve, a mely a czimben felvett czéljára a legkiválóbb tekintélyeknek: *Szal. sz. Ferencz*, *Fenelon*, *Colombière*, *Scupuli*, *Gaud*, *Michel*, *Duguet* stb.-nek ide vonatkozó műveit is felhasználja s a lelki nyugtalanságokat okozó minden körülményre s ezek gyógyító eszközeire kiterjeszkedik, igazú áldása az istenes lelkeknek s valóságos kincsára a lelkeket vezető gyóntató és lelkiatyáknak. A egyházhathatóságilag is „mélto elismeréssel a legmelegebben ajánlott“ s francziában 4, nemében 12 kiadást ért mű (512—544 lap 8. r.) pünkösdtől táján küldetik szét bérmentve 1 frt 10 krót (v. 3 int.) Megrendelhető a „*Pásmány-sajtó*“ nál *Sealimáron*. Bolti ára a megjelenés után 1 frt 50 kr.

— **Családi hasonlatosság**, regény két kötetben, írta *Croker B.* Egy jékedvű, élettel duxzadó és egészséges meszesvőbősn örömet találó író ez a *Croker*, Nem törődik mély lélektani problémákkal, nem analizál, nem csinál boncztermet az irodalomból, hanem vigan mondja el mondókáját és olvasói nagyon meg vannak vele elégedve. Ilyen volt a szép *Neville* kisasszonyról szóló meséje és ilyen a *Családi hasonlatosság* című regénye is. De azért távol van attól, hogy a pusztá butánságnak dolgozzék, mert mindig van történeteiben finom megfigyelés és kedves előadás. A *Családi Hasonlatosság* tán a legjobb regénye, mert abban nyilvánvaló leginkább előnyös írói tulajdonsága. A két kötet megjelent az *Egyetemes Regénytárban* és ára piros vászonkötésben 1 frt.

— **Alkonyat.** Irta: *Szántó Kálmán*. A lemondás, a küzdelem, a borús szerelem könyve; ez a *Szántó Kálmán* legújabb regénye, mely most jelent meg a *Singer* és *Wolfer*-féle *Egyetemes Regénytárban*. A magyar parlamenti élet érdekes keretében illeszti bele a *Baróthy Kálmán* és *Szórath Jenő* tragikus szerelemének történetét, a mely mindvégig le tudja bilincselni érdeklődésünket. *Baróthy* né, a ki más-különbben jellemes, derék, mély, nemes lelkületű asszony, ebben az egyetlen, nagy szerelemben bírja életének minden boldogságát. *Szórath Jenő* azonban az ősz, az alkony közeledtével föltámadt a közeledő agglégénység örök vágya: a családi tüzhely, a feleség és gyermek után. Beleszeret a kis *Hartyányi Annába* s *Baróthy* néről olyan szépen megfélekedik, ahogy csak a férfiak tudnak megfélekedezni a szerelmeikről. *Baróthy* né azonban bár nemesen megkísérli, nem tud lemondani. De nem tud lemondani *Anna* sem, a ki szintén megszerette *Szórath* ot. *Baróthy* né, mikor mindent veszve lát és átlátja, hogy nem tudja többé visszahódítani *Szórath* ot, végső kétségbeesésében a villamos vasut elé veti magát. Mikor *Anna* meg látja darabokra szakgatott holttestét, irtózáttal fordul el vőlegényétől és *Szórath* ot, a kit anyira szeretet a két nő és a ki mind a kettőt szerencsétlenné tette, a politikai pályán, a munkában, a becsületes és tisztas munkában igyekszik enyhülést találni. A lelki küzdelemnek, vergődésnek sikerült rajza ez a regény. *Szántó* szereti és tudja a lelki állapotokat analizálni és különösen a *Baróthy* né jellemzése, a szerető, szenvedélyes és mégis oly alázasos, nemeslelkű asszony karakterizálása nagyon sikerült. *Stilusa* nagyon poetikus, magyaros s a budapesti társadalmi életnek, a kuliszák mögött lévő politikai világnak, valamint a parlamenti életnek valóban érdekes, friss és élénk rajzát adja. A kötet ára csinosan bekötve 50 kr.

VEGYESEK.

Menelik arcképe. Menelik király fényképei nagy kelendőségnek örvendenek egész Európában, de kivált Párisban, a hol az optikusok ezerszámba adnak el ilyen képeket. A legjobb képek azonban most készülnek, Paul Buffet francia művész olajfestménye után, amelyet ez Abessziniából Marseillébe hozott. A király többször szerencsétlente a festőt jelenlétével és órahosszat ült neki. Buffet Taitu királynő arcképét is megfestette, ugyszintén Ras Makannenét, az olaszok félelmetes ellenségéét. Menelik vagy 12-szer volt a festőnél, a »nagy« Ras több mint 15-ször. Taitu ő felsége azonban már a második ülésnél kijelentette, hogy nem tartja ki tovább s hogy neki ez a dolog nagyon unalmas. Így a festőnek nem maradt egyéb hátra, mint fénykép felvételek után megfesteni a királynő arcképét, ami különben fényesen sikerült.

Hol van Andrée? Az az expedíció, a mely most készülődik északsarki utjára, remélhetőleg felvilágosítást fog adni erre a kérdésre. De mikor? Egyelőre Andrééről és utazásáról egy most megjelent könyv vonja magára a közönség figyelmét, a melynek szerzője Lachambre és Machuron mérnökök, az Andrée léghajójának az építői. Ebből a munkából vesszük ki alábbiakat: A kész burok 960 kilogramm súlyú volt. A háló 384 hurokból állott, melyeknek hossza 65 méter. A kosár alakja 2 méter széles és 5 méter mély henger, bordái gesztenyefából, vízhatlan vászonnal bevonva, súlya 200 kg. A gömb űrtartalma 5000 köbméter. Mult év július 22-én kezdték meg a gömb megültetését, naponként 1200 köbméter hidrogén gázt ömlesztve bele. Július 22-én minden munkával készen voltak. Gondoskodtak arról is, hogy az esetleges gázkülmélt azonnal észrevehessék. E célból az egész gömböt kénsvas ólommal átitott szövettel húzták be, a melyet a kiömlő gáz azonnal felkerekít a s ily módon a gázkülmélt konstátálható s annak eleje vehető. Napi gázfogyasztás 303 köbméter. Magukkal vittek 36 zsákban 750 kilogramm élelmiszert. Induláskor Machuron nevére kérdezte Andréét:

— Mi lesz, ha elfogy az élelem? Mire Andrée fegyvereikre mutatva, tréfásan felelt:

— Itt vannak a koncentrált élelmiszerek,

Vittek magukkal 13 boyent is, abból a célból, hogy a tengerre bízhatók üzeneteiket, ha a magukkal vitt 36 postagalamb nem bizonyulna hasznavehetőnek. S mégis, Andrééről semmi hír. Barátai könnyes szemmel állanak a tengerparton s néznek észak felé, a merre három bátor ember elindult, telve reménnyel és bizalommal, a kik talán soha többé vissza nem jönnek.

A fonográf uralma. Londonból jön az a hír, hogy a fonográf, mely eddig oly méregdrága volt, nem sokára egyetlen művelt család asztaláról sem fog hiányozni. Most jelent meg az új Edison-társaság árjegyzéke, mely kilitásba helyezi, hogy a lényegesen megjavított készüléket 5 forintért fogja áruba bocsátani. A javítás különösen a hang visszadáására vonatkozik; a hang oly erősen kerül ki az új készülékből, hogy hallócsőre sincs szükség, a villamos berendezést igen pontos óramű pótolja, az új hengerek igen érzékeny hangbefogadók s az eddigiéknél jóval olcsóbbak. Az új fonográf ki fogja szorítani a szalonból a zongorát s fölöslegessé teszi a gyorsírókat.

Dreyfus sorsa. Czirfrábnál czirfrább hazugságokat bocsájtottak világgá Dreyfus sorsáról azok, kik színet sem láttak az Ördögsgizetnek és fogalmuk sincs az ott történő dolgokról. Mi nem lehetünk illetékesek arra, hogy a való állapotokat földerítsük, melyekbe beavatva nem vagyunk, de érdekes, hogy a francia hadügyminiszter organuma az »Echo de Páris« miként festi Dreyfus helyzetét. Az idézett lap épp most közöl erre vonatkozólag adatokat. E szerint állandóan két ór van Dreyfus mellett, kiket két óránként mások váltanak föl. Beszéli a fogolylyal csakis az őrség fejenek szabad; ha panaszra van Dreyfusnak, ráírhatja azt a rendelkezésére álló számított papírlapokra, melyek aztán a kolónia kormányzójának kezeihez jutnak és ő általa aláírtnak. A fogoly napkelteitől naplementéig kunyhójában vagy azon kívül tartózkodhatik, sétálhat, kert munkával töltheti idejét. A rabkoszton kívül — saját pénzén — bármily ételt rendelhet. Kunyhójában maga takarít; katonai fekhelye van: vaságy, szalmazsák, vánkos, szőrdérkalj, takaró. A fogolyhoz hozzá nem

nyul senki, sohasem bántották még. Könyveket, regényeket, tudományos műveket olvashat, politikai folyóiratokat és hírlapokat nem. Rossz bánásmód miatt eddig még nem tett panaszt. Amit ír, a kormányzónál letétbe marad, szüntegy a neki szóló leveleket is másolatban kapja kézhez. Megbetegedése esetén telefon utján hívhat orvost. Az egész elbánás pedig, melyben részvesz, a gyarmatügyi miniszter által jóváhagyott külön utasításon alapszik.

Közgazdaság.

Mezőgazdaságunk mizeriái.

Évtizedek óta azon törekedtek az európai államok, hogy Anglia példájára ők is fejlesszenek »nagy ipart.« Természetesen a nagy ipar létesítésével a kivitel szükege is beáll, mert már a hazai piacok nem elégségesek s a külföldön is kell piacokat biztosítani. — Ilyen formán az illető állam kereskedelmi politikája megváltozik, hogy a gazdasági javára-e vagy kárára, kiviláglik fejtegetésünk során.

A szerződő állam, ha az iparos cikkek bevitelét megengedi, rendszeren hátróplást kíván és cserébe rendszeren mezőgazdasági termékeinek exportját igyekszik biztosítani. Anglia e tekintetben elment a legszélsőbb határig, de sokat engedett Németország is Oroszországnak és Monarchiának Oláhország vagy Szerbiának. Innen van az, hogy azokban az államokban, a hol a nagyipar exportál, rossz helyzetbe jutnak a gazdák.

Rájuk zúdítják az olcsón termelő rabló-gazdálkodásból élő nemzetek versenyét. Hova vezethet ez? Erre vonatkozólag érdekes gondolatokat találunk Oldenburg margburgi tanárnak a tavalyi lipcei ev. szocialis kongresszuson tartott előadásában. Ez a felolvasás a reakciónak jele, mely a nagyipar által követelt export politikával szemben Németországban sokak szemét felnyitotta; talán nem lesz haszon nélküli, ha kissé mi is foglalkozunk vele, annyival is inkább mert a kereskedelmi szerződések megújításánál ez eszmék jelentékeny szerepet fognak játszani.

Németország két-három emberöltő előtt agrár állam volt. Ipari szükségleteit Angliától és Franciaországtól szerezte be. Ennek alapján indult meg a nagy agitáció a német ipar önállósítására, fejlesztésére. Liszt Frigyes a német közgazdaságot egy munkás férőhöz hasonlította, kinek csak egy karja van: a »mezőgazdaság«, a másik kar helyett műtkarral kell hogy beérje. S példaképpül állította Angolországot, melynek mindkét karja egészséges. — Azóta változtak a viszonyok. Angolország elvesztette egyik karját, a mezőgazdaságot (t. i. ott néhány évtized óta csak passzív szerepet játszik) s az elveszett kar munkáját ma a gabna-behozatal pótolja, s akkor a mikor Németország az ipar ügyében felbuzdult, Anglia példája lebegett előtte és jogosan, mert akkor még nem volt a műtkarral dolgozó férfiú intő példája. Németország elérte célját. Helyrehozta a mezőgazdaság és ipari termelés közti egyensúlyt — csak hogy túl ment rajta. Nem állott meg ideje korán és a mérleg megingott.

Ez Németország mezőgazdaságának története. De a többi nemzet nem okul rajta, hanem eszevesztett módon versenyez a német póstu követésében és küzeledek az ipari túlprodukczió és a mezőgazdasági tönk felé. Liszt hasonlata, mint a legtöbb hasonlat, sántit. A két kar erőrtérke akkor sem egyenlő, ha mind a kettő egészséges. A mezőgazdaságot jelképező egyik kar sokkal, de sokkal fontosabb és nélkülözhetetlen, mert ipar nélkül már megélték az emberek, de mezőgazdaság nélkül — nem. Figyeljünk csak meg egy nemzetet, eltekintve minden világereskedelmi vonatkozástól.

Elsősorban a földjét műveli, ha azt akarja, hogy annak hozadékából megéljen. Ha már most a termés több, mint a mennyit a földmivelők elfogyasztanak, akkor a földmivelők a felesleget iparizsákkra cserélhetik be a mi

által egy bizonyos számú iparost éllelmi szerrel látanak el, a kik a mezőgazdasággal foglalkozók kényelmét szolgálják. Az ipar után élők számárányát tehát a mezőgazdasági termények fölöslegének az összes lakossághoz viszonyított mennyisége határozza meg. Ha tehát 80 millió főből álló földmivelés osztály 50 millió embernek való éllelmet termel, akkor az illető nemzetnek 20 milliónyi tagja élhet iparból és tartozhat improduktív osztályokhoz. Ez ime az elmélet. Az életben ugyan nem találjuk fel matematikai pontosságát, de a tapasztalat sajnos, nagyon is melléte szól.

A nemzetgazdaság hasonlít egy olyan épülethez, melynek erősrre épített földszinti a mezőgazdaság, a ráépített emeletke a földművelésre támaszkodó ipar. A földszintet ki lehet építeni egész az ország határáig, de ráépíteni csak annyit szabad, a mennyit elbir. Ha az ipar túlteng, akkor a képlet megváltozik. A fölépítmény terjedelme meghaladja az alapot, a német többet fogyaszt mint a mennyit termel, a külföldnek dolgozik, a külföldtől és szerint a külföldtől függ is. Németország élelmezés dolgában 20 év óta a külföldtől függ. A behozott éllelmi cikkek értéke évenként egy millióra rag. E szerint Németország lakosságából 5-7 millió él idegen kenyéren. Husz év múlva ez a szám 20 millióra is emelkedhetik. Látjuk tehát, hogy a mezőgazdasággal foglalkozók hányada 1/2 százalékkal alább száll az alapítmény tehát elgyengül.

Es ez nemcsak Németországban, nemcsak Angliában van így, ott van Franciaország is, a hol pedig a lakosság szaporodása évek óta stagnál, nem mondhatjuk, hogy a nagy szaporodás miatt szorult a külföldre. A feltárt helyzet mindenesetre rettenetes s éppen azért még okuljunk idejekorán. Magyarországon emímenter földmivelő állam s a mezőgazdaságra, erre a gyengülő karra nagy szüksége van, ne engedje elveszni!

Sajnos, és valóban nagy baj az, hogy a mezőgazdaságból nem lehet megélni, hogy az értéket nem az éllelmi cikkek termelői állapítják meg, hanem a tőke, mely minden téren feltétlen engedelmeséget követel. A tőkének pedig érdekében áll a mezőgazdasági munkások bevonása ipari munkások körébe, mert az idezi elő a versenyt, ez teszi olcsóbbá a munkaerőt. A gyári munkások szaporodását a mezőgazdasági munkások állományának csökkenése jelenti.

Nemzetgazdaságunk társasüllet, melyet a nemzet tőkeállományával bilaterális szerződésben folytat. A tőke, a kapitalizmus jól dolgozik, de minden előnyeinnél nagyobb az a hibája, hogy a jövődövel nem törődik. Az idei haszonért kész a nemzet létalapiját kockára vetni ezt pedig az üzletlars a nemzet nem engedheti.

Sokszor megemlékeztünk mezőgazdaságunk másik nagy veszedelméről az agrár-szocializmusról.

A külsőbőn álló jövő század legfőbb feladata a munkáskérdés rendezése; e kérdés fogja foglalkoztatni mindaddig, míg a negyedik rendnek is megadják az öt megillető jogokat. A múlt század végén is gazdasági válság előzte meg a III. rend jogainak kivívását, a nagy francia forradalmat, mely a közös és általános emberi jogokat s a szabadság, egyenlőség, testvériség nagy elvét proklamálta. Csodálatos hogy oly hamar elfeledték az irányadó körök a nagy leczkét, elfeledték, hogy a munkás-nép is emberek. Innen van, hogy ma a munkások épügy gyűlölik a III. rendet, a bourgeoisieit, mint akkor ezek a nemeseket. Ha jogokat adnak a népeknek, ha bevonják a haza ügyeinek intézésébe, ha egészséges gazdasági viszonyokat teremtenek s ha azonfelül emelik kulturáját, hogy felismerni és megítélni tudja az események lényegét, okait és igazi rugóit, ha végül megerősítik vallása és erkölcsiben; akkor a nemzetközi szocialis agitatótól a legszükségesebb létfeltételt, mintegy a levegőt vették el, akkor magától kivész a szocializmus; mert összes okai a modern kor tattyujtatása, a vallástalan kulturában gyökereznek.

NYILT-TÉR.)

Kreizler S. és Fia

Székesfejérvár,

Belpiacz, saját ház. — Alapítási év 1842.

***

Legnagyobb választék

a legdivatosabb női ruhakelmékből
a legegyszerűbbtől a legfinomabbig.Vászon-, asztal- és fehérneműekből, ugy-
szinte férfi gyapju-szövetekből legdu-
sabb raktár.*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget
a szerkesztő.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. közönségnek
tudomására hozni, hogy Reichard Mór ur
dohány-nagyáruháza kiléptem és a
Luczenbacher Pál utódai urak helybeli tü-
sifa raktára kezelésével lettem megbizva.

Tisztelettel Hoffmann Ignác.

Iroda és raktár: Budai-ut 4. szám.

Pontos kiszolgálás és jutányos árak!

GERENDAI GYULA

SZÉKESFEJÉRVÁR,

Kossuth-utca, Városházter sarok.

Ajánlja legjobb minőségű rumburgi, irhoni,
Creas és tonal vásznait, új mintákban tiszta
ezérna asztatnemű, kávék készlet, törül-
közők, kanaváson ágyneműre, valódi Schroll
sifon 1 vég 5-75-től kezdve. Különféle törölő
ruhák, finom levarlott paplanok, Kaschmir
és selyem, hozzá lepedőre sifon és vászon.
Fehér és színes zsebkendők, tuczatja már 1
frttól. Uri ingek jó anyag és jól varrott 1 25-
től, fu ingek 1 frttól. Uri divatos ingek, bat-
tist vagy selyem mellű 2 frttól. Gallér 5 soros
R sifonból bármely divatos forma 1 tucz. 2.20
Kézeltő 1 tuczat 4 frt. Fegyházban kötött fel-
tűnő olcsó férfi női és gyermek harisnyák,
férfi és női bőrkétyük, párja 1 frttól, nagy
raktár ezérna és selyem kétyükben, legújabb
napernyők jótállás mellett már 1.50 krtól fel-
jebb. Miederek balcsontos, kitűnő szabású 1.50
krtól kezdve. Női alsó-szoknyák 2.75 krtól,
háló kötös 1 frttól kezdve igen szép him-
zéssel és jó sifonból. Sveizi himzések 1 mtr
12 krtól, ezérna csipke, kézi munka 1 méter
8 krtól. Női, leány és gyermek kötényekben
nagy választék. Valódi angol és francia illat-
szerek és szappanok, fog és hajkefék, fésűk.
Csipkék, szallagok, ruha díszek és bélés
árak Kis gyermek kelengyék, ing ujjas, hosszú
párna stb. mindig készletben raktáron.

Legújabb NYAKKENDŐK megérkeztek!!

Szigeti J. fényképész

tapasztalván, hogy a székesfejérvári és
megyei nagyerdemű közönség Budapesten
keresi fel fényirdájában a mi — különösen
ha az egész család lefényképezette magát
— költséges lévén, elhatározta, hogy febr.
16-tól kezdődőleg minden hét szerdáján
Székesfejérvárott fényirdájában

személyesen eszközli a felvételeket.

Kéri azonban az igen tisztelt közön-
séget, hogy méltóztassanak azok, kik a
felvételeket szerdán óhajtják eszközölni,
ezt már a hét folyamánKossuth-utca 5. sz. fényirdájában
előzetesen bejelenteni.

KORONAFI KÁROLY,

URI FODRÁSZ,

Székesfejérvárott, Nádor-utca 6. sz.

(Saját ház.)

Ajánlja a n. é. uri közönség b. figyelmébe
18 év óta fenálló, minden kényelemmel beren-
deztet uri fodrász-termetAjánlja a mélyen tisztelt hölgyközönség
beos figyelmebe legnagyobb raktárát minden
szintű hajfonatokban a legolcsóbb árakon.Elvállal mindenféle hajmunkákat, úgy fél,
mint egész parókák
készítését, a legjobb
s legszebb kivitelben.Legnagyobb rak-
tárt tart bel- és kül-
földi illatszerekben,
fog-, köröm-, bajusz-,
ruha- és hajkefékben,
mosdó-szappanokban,
szájvizekben, amerikai zivacsokban és minden-
féle toilette cikkben stb.Egyedüli raktára az Aqua Circassien
hajfestő-víznek, melynek használata után az
ősz haj csodálatosan visszanyeri eredeti ifju-
kori színét és puhaságát.

ULLMANN ÉS WEISZ

Székesfejérvár, Nádor-u. 4., a zirczi templommal szemben.

A t. vevőközönség becses figyelmébe ajánlja:

Toll és selyem LEGYEZŐIT, gyémánt imitatio ÉKSZEREIT,
legújabb divatu gyöngy és selyem ruhadíszeit.

SZALLAG-, CSIPKE-, BÁRSONY- és ZSINOR-DISZEKET

Valódi francia kézimunka és kötő anyagok, felülmulhatatlan
francia szabású mellfűzőit. Szintartó angol batiszt zsebkendő tucz. 1 frt, (alkalmi vétel.)

FÉRFI ING, GALLÉR és NYAKKENDŐK

a legdivatosabb és legjobb kivitelben nagy választék.

Szappan, illatszerek, orvosságok, szivar és szivarok táskák szolid kivitelben.

ANGOL LINOLEUM és VIASKOS VÁSZON GYÁRI RAKTÁR.

SZABOTT ÁRAK!

Kiváló tisztelettel Ullmann és Weisz.

STEININGER SÁNDOR divat-, vászon- és szőnyeg-üzletében

Székesfejérvár, (Pollák cipésszel szemben)

a tavaszi idényre a legdivatosabb női szövetek, női és gyermek felöltők megérkeztek és azok meg-
lepő olcsó árakért adatnak el.

Vászonneműekben szintén nagy választék.

1 vég vas vászon 30 rőfös kitűnő minőség ezelőtt 7 frt 50 kr	most 4 frt — kr.
1 „ kanavász 30 „ „ „ „ „ 7 frt 50 kr	most 3 frt 80 kr.
1 „ Rumburgi 50 „ „ „ „ „ 25 frt — kr	most 8 frt 50 kr.

Kérem a tisztelt közönség szives pártfogását, az elismert szolid és jutányos kiszolgálásról
már előre is biztosíthatom.

Tisztelettel

STEININGER SÁNDOR.

Apró hirdetések.

E rovatban költött egy-egy hirdetésnek, ha lakásim nincs hitve 4 soros terjedelemben egyszeri költsége 30 kr. Minden további sor 4 kr. — Ha az apró hirdetés 6-szor vagy ennél többször adatik fel, megjelölésenként 20 kr-ért vétetik föl.

Értesítéseket díjtalanul ad a kiadóhivatal bárkinél, vidéki levelekre, ha 5 kros válass-bélyeg mellékelteket választ.

EGY A MAI KORNAK

megfelelő csak fél évig használt külső és belső bolt ajtó, egy 200 cm. hosszú és 110 cm. széles tükörfüvegű kirakattal eladó. Czim megtudható a kiadóhivatalban.

HÁROM SZOBÁBÓL

álló lakás minden hozzávaló mellékhelyiséggel együtt kiadó. Czim a kiadóhivatalban.

JÓ ERKÖLCSŰ

fiu kocsigyártó üzletbe tanulól felvétetik. Czim a kiadóhivatalban.

A szépség

emelésére, tökéletesítésére és fentartására legkifejezettebb, teljesen ártalmatlan, vegytiszta és zsírintos készítmény a

Margit-Crème.

Hatása meglepő.

Pár nap alatt szüntet szeplőt, májfoltot, pör-senést, pattanást, bőrtörést, (mintesser) és minden más bőrbajt. Kisimítja a ráncokat és himlő-helyeket, még koros egyéneknek is úde, bájos arczsinat kölcsönöz.

Dr. Mosengeil és Metzger hirnevcs tanárok az arcon levő ráncokat massage által tüntetik el. Erre kiválóan alkalmas a Margit Crème. Ha az arcot naponként Margit Crémével masszozzuk, nem csak a szeplők, májfoltok és egyéb arczisztatlanságok tűnnek el, hanem a ráncok, himlőhelyek és egyéb rendellenességek, melyeket öregég, gondok, betegség stb. okoztak.

Övszer a nap és szél befolyása ellen. Nappal is használható.

Nagy tégely 1 frt, kicsi 50 kr.

Margit hölgypor 60 kr.

Margit szappan 35 kr.

Margit fogpép (Zahnpasta) 50 kr.

Rosetter hajregenerator az ősz hajnak eredeti színt adja vissza 1 frt.

Hajszőkítő, bármely haját aranyzókérra fest. 50 kr és 1 frt.

Tannochinin pomade legjobb hajpólo és növesztő 35 és 50 kr.

Világosvári Bohus-hajuszpedró dé'czeg, szép bajus neve'ésére 25 és 30 kr.

Földes Kelemen

Arad, Deák Ferencz-utca 11. szám.

Laboratorium:

Lázár Vilmos-utca 1. szám.

Bol- és küihoni gyógyszerési és higienikus különlegességek, kötszerck, toifette czikkeek raktára.

Telefon III. szám.

Főraktár Budapeston TÜRÖK JÓZSEF Király-u.

Raktár Székesfejérvárott:

P. Ács Albert gyógyszerésznél.

3 forinton felüli rendelések beérteve küldetnek.

Hirdetések
felvétetnek kiadóhivatalunkban
jutányos áron.

Márczius 15-ére

szóló jelvények kaphatók

Kaufmann F. papirkereskedésében,

Kossuth-utca 5. sz.

A MAUTHNER-féle

hirnevcs

konyhakerti és * * *

* * * * virágmagvak

zárt és hatóságilag védett csomagokban,

a törvényesen bejegyzett

medve-védjeggyel

valamennyi nagyobb

fűszer- és vaskereskedésekben

kaphatók.

A Budapest Andrassy-ut 23. sz. alatt létező Mauthner Ódön cég csakis olyan csomagoknál vállal teljes jótállást egészen friss és valódi magvakért, a mely csomagok ragasztva, a medve ábrával és a Mauthner névvel jelölve, úgy a mint a mellékelt rajz is mutatja.

RODE IMRE

Uri és női divatüzlete Székesfejérvárott,
Nádor-utca 17. szám.

A mélyen tisztelt vevő közönség b. figyelmét bátorodom felhívni az alant felsorolt árukra, melyek új üzletemben nagy választékban legjobb minőségben olcsó árakon szerezhetőek nálam be, u. m.:

Férfi kalapok:

férfi kemény kalap fekete 2- 3- 3-50
férfi puha kalap szines 1-50 1-80 3-
férfi puha kalap fekete 1-60 1-80 3-
férfi puha kalap Loden 1-20 1-50 1-80
gyermek kalap minden színben 75 től 1-50

Férfi sifion ing:

sima elővel gallér nélkül 1-20 1-50 2-
szeg. elővel gallér nélkül 1-50 1-80 2-20
himzett " gallér nélkül 1-80 2- 2-40
batsizt " gallér nélkül " " 2-20
selyem " gallér nélkül " " 2-20 3-
férfi gallér fehér és szines 12 drb 2 frt.
férfi kézelő fehér és szines 12 pár 4 frt.
Cretongy. ing gallérral —90 1-20 —
sifion gallér nélkül 1- 1-20 —
férfi lábra való köpper —80 1- 1-20
férfi lábra való atlas damask 1-30 1-60

Zsebkendők:

fél vászon szines széllel 1-20 1-50 1-80
czérna vászon szines széllel 2-40 3- 3-60
fehér vászon és batsizt 3-50 4-50 5-50
gyermek Clott esernyő —90 1- 1-20
férfi Clott esernyő 1- 1-20 1-50
félselyem esernyő 1-80 2- 2-20

Reklam nyakkendők:

Legdivatosabb formákban 15, 20, 25 kr
Legdivatosabb form. selyem 30-tól 1-60

Bőrkeztük, elismert legjobb gyártmányu

férfi- és női- minden létező szineben párja 1-20 frt.

Nagy választék férfi, női és gyermek-harisnyákban, továbbá váltfüzők, csipkék, szallagok, kötő és horguló pamutok, csipke függönyök és minden e szakmába vágó rövidáru czikkekkben.

BUTOR ÜZLET ÁTHELYEZÉS!

Alulírott tisztelettel értesíti a n. é. helybeli és vidéki közönséget, hogy eddig

Sas-utczában levő butorraktáromat

február 1-től kezdve

(Buzapiacz) Simor-utca 2. sz. a. emeleti helyiségbe

helyeztem át, hol dus választékban mindennemű asztalos-, kárpitos- és esztergályos-butorokat, ugyszintén tükröket, képeket, madraczokat, Thonet-féle hajlított székeket és egyéb butortárgyakat szabályos, szilárd és izlésteljes kivitelben, jótállás mellett rendkívül jutányos árakban kaphatók; nemkülönbben vállalkozom e szakmákba vágó bármelynemű új vagy átalakítási és javítási munkákra, helyben úgy mint vidéken lehető legjutányosabb árak mellett.

A nagyérdemű helybeli és vidéki közönség becses pártfogásáért esedezve.

Kiváló tisztelettel

ID. FÜSTER IMRE,

butorgyáros és kárpitos-mester Sz.-Fejérvár.